قسەکردن و کارکردنی خودا

خەڵوەتکردن

بابەت: خودا لە مێژووی مرۆڤایەتیی ئێمەدا قسە دەکات و کار دەکات

- هەوڵ بدە هەموو ڕۆژێک کاتێکی تایبەت تەرخان بکەیت بۆ دیدار لەگەڵ عیسای مەسیح، بە خوێندنەوە و ڕامان لە وشەکەی.
- نزا بکە، لەگەڵ عیسا قسە بکە و چەند تێبینییەکی کورت لە دەفتەرەکاتدا لەسەر ئەم بەشانەی کتێبی پیرۆز بنووسە.
- ئەوە بنووسە کە کاریگەریی لەسەرت دادەنێت، سەرنجت ڕادەکێشێت، بە جوان یان بە قورسی دەزانیت، یان بۆت ڕوون دەبێتەوە.

ڕۆژی ١ پەیدابوون ١:٦-١٤؛ ٧:١٧-٢٤.
خودا مرۆڤەکان بە لافاوێک لەناو دەبات.

ڕۆژی ٢ پەیدابوون ٩:١-٨،١٧.
خودا پەلکەزێڕینە وەک نیشانە دەدات.

ڕۆژی ٣ پەیدابوون ١١:١-٩.
خودا گەلان بەسەر هەموو زەویدا بڵاو دەکاتەوە.

ڕۆژی ٤ زەبوور ٣٣:٤-١٩.
خودا لەناو مێژووی مرۆڤایەتیدا مێژوو دروست دەکات.

ڕۆژی ٥ پەیدابوون ١٢:١-٣.
خودا پەیمانەکەی لەگەڵ ئەبرام دادەمەزرێنێت.
(وەرگێڕانی جێگرەوە)[1]

ڕۆژی ٦ پەیدابوون ١٥:١-٢١.
خودا ئەوەی ڕوو دەدات بۆ ئەبرام ئاشکرا دەکات.

ڕۆژی ٧ دەرچوون ٣:١-١٥.
خودا لەناو دەوەنێکی گڕگرتووەوە قسە دەکات.

ڕۆژی ٨ دەرچوون ١٢:٢٩-٤٢.
خودا ئیسرائیل لە دەسەڵاتی میسر ڕزگار دەکات.

ڕۆژی ٩ دەرچوون ١٦:١-٢٠.
خودا لە بیاباندا چاودێریی گەلەکەی دەکات.

ڕۆژی ١٠ دەرچوون ٣١:١-٥.
خودا بەهرە بۆ داهێنان دەبەخشێت.

- بیر لە مەتا ٦:٥-٨ بکەرەوە. درێژیی نزاکانت بۆ خودا گرنگ نییە، بەڵکو دڵسۆزیی نزاکانت گرنگە!
- بە بەردەوامی نزا بکە بۆ ڕاستی و دڵسۆزی لە نزاکانتدا. لەوەی نزای بۆ دەکەیت دڵسۆز بە. باوەڕ بەوە بکە کە خودا دەیفەرموێت.
- هەموو ڕۆژێک بۆ کەسێک یان شتێکی دیاریکراو نزا بکە و چاوەڕێ بکە بزانە خودا چی دەکات (زەبوور ٥:٤).

خوێندن

بابەت: یەکەم تەوەری سەرەکی: زنجیرەی نەوەی مەسیح

پێش کۆبوونەوەی داهاتوو، خوێندنی ٥ بە وردی بخوێنەوە. ئەگەر پرسیارت لەسەری هەیە، بیانnووسە و بە ئیمەیڵ بیانnێرە بۆ سەرکردەی گروپەکەت؛ ئینجا پێکەوە بەدوای وەڵامەکاندا دەگەڕێین.

خوێندنی کتێبی پیرۆز

بابەت: خودا لە مێژووی مرۆڤایەتیی ئێمەدا قسە دەکات و کار دەکات

ئەگەر حەز دەکەیت، دەتوانیت لە ئێستاوە خۆت بۆ خوێندنی کتێبی پیرۆزی کۆبوونەوەی داهاتوو ئامادە بکەیت، بەوەی جارێک ئەو بەشانەی کتێبی پیرۆز بخوێنیتەوە.
بۆ ئەمە «شێوازی ٥ هەنگاوەکە» بۆ خوێندنی کتێبی پیرۆز بەکاربهێنە.
بەشەکانی کتێبی پیرۆز ئەمانەن: **پەیدابوون ٦:١-١٤؛ پەیدابوون ٩:١-١٧؛ پەیدابوون ١١:١-٩.**

لەبەرکردن

هاندەر.
ئەو بەندانەی کتێبی پیرۆز کە لەبەرت کردوون، یارمەتیت دەدەن کە لە خێزانەکەتدا قەناعەت و خووی بەپێی کتێبی پیرۆز گەشە پێ بدەیت (دواوتار ٦:٤-٩).
ئەم بەندەی خوارەوە لەبەر بکە، یان هەمان بەند لەو وەرگێڕانەوە لەبەر بکە کە پێت باشترە.

خودا قسە دەکات و کار دەکات
ئیشایا ٢٤:١٤

یەزدانی سوپاسالار
سوێندی خواردووە:
«بێگومان، وەک ئەوەی بڕیارم داوە، وا دەبێت،
وەک ئەوەی نیازم بووە، وا ڕوو دەدات.»
ئیشایا ٢٤:١٤

[1] وەرگێڕانێکی تری پەیدابوون ١٢:٣ دەڵێت: «هەموو خێڵەکانی سەر زەوی لە تۆدا بەرەکەتدار دەبن». هەروەها بڕوانە گەڵاتیا ٨:٣: «هەموو گەلان لە تۆدا بەرەکەتدار دەبن» و گەڵاتیا ١٦:٣: «خودا بەڵێنەکانی بە ئیبراهیم و نەوەکەی (بە یۆنانی: "تۆو") دا ... و ئەو نەوەیە مەسیحە.» بەراورد بکە بە کردار ٢٥:٣.

٥. یەکەم تەوەری سەرەکی: زنجیرەی نەوەی مەسیح

خودا خۆی ئاشکرا دەکات بە قسەکردن و کارکردن لە مێژووی مرۆڤایەتیدا، بەڵام بەتایبەتی بەوەی خۆی لە ڕێگەی مەسیحەوە دێتە ناو جیهان و مێژووی ئێمەوە. پەیمانی کۆن زنجیرەی نەوەی مەسیح، واتە ڕەچەڵەکی مەسیح، نیشان دەدات، و ئەمە یەکێکە لە تەوەرە سەرەکییەکان یان بابەتە بەردەوامەکانی پەیمانی کۆن! وشەی «ماشیاح» (بە عیبری) و وشەی «خریستۆس» (بە یۆنانی) هەردووکیان واتای «مەسحکراو»یان هەیە. ئەم زنجیرە مرۆییەی مەسیحی داهاتوو چۆن لە یەکەم کتێبی کتێبی پیرۆزەوە بەردەوام بوو تا ئەو کاتەی هات؟ لەم خوێندنەدا ئەمە نیشان دەدەین.

یەکەم بەڵێنی خودا بە مرۆڤەکان

یەکەمین پێشبینی و بەڵێن لە کتێبی پیرۆزدا لە پەیدابوون ٣:١٥دایە. بەڵێنێکە دەربارەی ڕزگارکەری داهاتوو بە یەکەم مرۆڤەکان، ئادەم و حەوا. خودی خودا ئەم بەڵێنەی دا *دوای* ئەوەی کەوتنە ناو گوناهەوە. ئیبلیس ژنەکەی هەڵخەڵەتاندبوو کە سەرپێچیی خودا بکات؛ ژنەکە پیاوەکەی هەڵخەڵەتاندبوو کە سەرپێچیی خودا بکات؛ پیاوەکە لەوێ بوو، بەڵام هیچی نەکرد (پەیدابوون ٦:٣). لەبەر ئەوە خودا سزای دان.
خودا بە ئیبلیسی فەرموو:

> ژنەکە و تۆ (ئیبلیس)،
> و هەموو نەوەکانتان،
> لەمەودوا دوژمنی یەکتر دەبن.
> یەکێک لە نەوەکانی ئەو
> سەرت پان دەکاتەوە،
> و تۆش پاژنەی ئەو دەشکێنیت.
> (پەیدابوون ٣:١٥)

خودا فەرمووی کە ململانێیەکی *بەردەوام* دەبێت لەنێوان ئیبلیس، ڕۆحە خراپەکانی و ئەو مرۆڤانەی پشتگیریی دەکەن («نەوەکەی») لە لایەک، و گەلی خودا («نەوەی ژنەکە») لە لایەکی ترەوە. بەم شێوەیە خودا ئەو هاوڕێیەتییەی ئادەم و حەوا لەگەڵ ئیبلیس بەستبوویان، گۆڕی بۆ دوژمنایەتی. ئەمە واتای ئەوە بوو کە لەو کاتەوە هەموو هاوڕێیەتییەک لەگەڵ ئیبلیس و یاوەرانیدا دوژمنایەتی لەگەڵ خودا دەگەیەنێت و نەفرەتە بۆ مرۆڤەکان (نامەی یاقوب ٤:٤). و بە پێچەوانەوە، هاوڕێیەتی لەگەڵ خودا بەرەکەت بۆ مرۆڤەکان دەهێنێت!

پەیمانی نوێ بۆمان ئاشکرا دەکات کە خودا بەم پێشبینییە (بەڵێنی ڕزگاری) پێشبینیی ئەوەی کرد کە ململانێی کۆتایی لەنێوان دوو کەسایەتیدا دەبێت، واتە لەنێوان ئیبلیس و عیسای مەسیحدا، کە لە نەوەی ژنەکە لەدایک دەبێت. ئیبلیس هێرش دەکاتە سەر عیسا و هەوڵی کوشتنی دەدات، چونکە خودا پێشبینیی کردبوو کە *ئەو* سەری ئیبلیس پان دەکاتەوە. هەرچەندە عیسا بەهۆی «گەستنی ئیبلیس»ەوە ئازار دەچەشێت و لەسەر خاچ دەمرێت، بەڵام بەسەر ئیبلیسدا زاڵ دەبێت و لە کۆتاییدا لەناوی دەبات! عیسا سەرکەوتوو دەبێت!

ململانێی بەدیهاتنی
بەڵێنی خودا لە پەیمانی کۆندا

ململانێ: تەوەرێکی سەرەکی لە پەیمانی کۆندا

مێژووی پەیمانی کۆن باسی ئەو ململانێیە دەکات کە بۆ ڕێگرتن لە بەدیهاتنی بەڵێنی ڕزگاریی خودا هەڵگیرسا. ئەم مێژووی ڕزگاریيە باسی ئەوە دەکات کە چۆن دوژمنانی ڕزگارکەری داهاتوو هەوڵیان دەدا ڕێگە لە هاتنی بگرن. ئەگەر سەیری پشت پەردە بکەیت، دەبینیت کە ململانێی نێوان دوژمنی گەلی خودا لە لایەک و گەلی خودا لە لایەکی ترەوە، بە درێژایی هەموو مێژووی ڕزگاری، لە ڕاستیدا ململانێیەکە لەنێوان ئیبلیس و عیسای مەسیحدا! ئێمە ئەم ململانێیە و زنجیرەی نەوەی مەسیح بە ڕوونی نیشان دەدەین:

ئ. ململانێ لە ئادەمەوە تا نوح

١. ئادەم و حەوا

خودا یەکەم بەڵێنی ڕزگاریی (پەیدابوون ٣:١٥) بە یەکەم پیاو و ژن، ئادەم و حەوا، دا. ئەوان لە سەرەتادا دوو منداڵیان هەبوو، قایین و هابیل. قایین ئیرەیی بە هابیل برد، لێی تووڕە بوو و کوشتی (پەیدابوون ٤:١-٨). وا دەردەکەوت کە ئیبلیس دەیەوێت نەوەی مرۆڤ لەناو ببات، بۆ ئەوەی بەڵێنی ڕزگاریی خودا نەتوانێت بێتە دی. بەڵام خودا منداڵی تری بە ئادەم و حەوا بەخشی، کوڕ و کچ (پەیدابوون ٥:١-٥). بەم شێوەیە نەوەی مرۆڤ توانی بەردەوام بێت و بەڵێنی ڕزگاریش هێشتا دەیتوانی بێتە دی!

٢. شیت و نوح

سێیەم کوڕی ئادەم و حەوا، شیت، دیاری کرابوو کە ببێتە هەڵگری بەڵێنی ڕزگاریی خودا (پەیدابوون ٥:٦-٣٢). دوای ساڵانێکی زۆر، خەڵکێکی زۆر لەسەر زەوی هەبوون. ئەو زانیارییەی خودا دەربارەی خۆی بە ئادەم و حەوای ناساندبوو، لای خەڵکی ئەوەندە کاڵ ببووەوە کە خۆیان دابووە دەست شێوازێکی ژیانی خراپ. «کوڕانی خودا» (واتە کوڕانی شیت کە شوێنی خودا کەوتبوون) دەستیان کرد بە ژنهێنان لە «کچانی مرۆڤەکان» (کچانی قایین کە تەنها شوێنی مرۆڤ کەوتبوون) (پەیدابوون ٦:١-٤ *بخوێنەوە*). ئەنجامەکەی ئەوە بوو کە خراپە لەسەر زەوی زۆر زیادی کرد. «یەزدان بینی کە هەموو مرۆڤەکان خراپن: هەرچی بیریان لێ دەکردەوە هەمیشە خراپ بوو» (پەیدابوون ٦:٥). ئینجا خودا بڕیاری دا هەموو مرۆڤایەتی بە لافاوێکی گەورە لەناو ببات (پەیدابوون ٦:٥-١١،٧-١٣). وا دەردەکەوت کە ئیبلیس سەرکەوتوو دەبێت لە لەناوبردنی تەواوی ئەو مرۆڤایەتییەی کە هەڵگری بەڵێنی ڕزگاریی خودا بوو. بەڵام خودا پیاوێکی دۆزییەوە کە لەنێو هاوچەرخەکانیدا ژیانێکی ڕاستودروست و پاکی دەژیا: نوح. لە پەیوەندییەکی نزیکدا لەگەڵ خودا دەژیا (پەیدابوون ٦:٨-٩). خودا نوح و خێزانەکەی لە لافاوەکە ڕزگار کرد (پەیدابوون ٦:١٤-٨:٢٢). بەم شێوەیە نەوەی مرۆڤ توانی بەردەوام بێت و بەڵێنی ڕزگاریی خوداش هێشتا دەیتوانی بێتە دی!

ب. ململانێ لە نوحەوە تا یاقوب

١. ئەبرام (٢١٦٧–١٩٩٢ پ.ز.). لە سەدەی ٢١ی پێش زایین، بەڵێنی ڕزگاری لە ڕێگەی ڕزگارکەری داهاتووەوە بە ئەبرام و سارای درا. خودا فەرمووی کە نەوەکانیان وەک ئەستێرەکانی ئاسمان و وەک لمی کەناری دەریا زۆر دەبن. هەروەها فەرمووی: «لە تۆدا، واتە "لە تۆوی تۆدا" (نەوەکە: مەسیح)، هەموو خێزانەکانی سەر زەوی بەرەکەتدار دەبن» (پەیدابوون ١١:٢٦-٣٢؛ پەیدابوون ١٢:٣؛ ١٥:٥؛ ٢٢:١٧-١٨ *بخوێنەوە*). بە پێوەری مرۆیی ئەم بەڵێنە نەیدەتوانی بێتە دی، چونکە ئەبرام و سارای هەردووکیان زۆر پیر بوون و جگە لەوەش سارای نەزۆک بوو. وا دەردەکەوت کە ئیبلیس سەرکەوتن بەدەست دەهێنێت.

بەڵام ئینجا پەرجوویەک ڕووی دا. خودا کوڕێکی پێ بەخشین، ئیسحاق. ئەو کاتە ئەبرام ١٠٠ ساڵ تەمەنی بوو (پەیدابوون ٢١:١-٧)!

٢. ئیسحاق (٢٠٦٧–١٨٨٧ پ.ز.). *بەڵێنی ڕزگاری* ئینجا بە ئیسحاق درا (پەیدابوون ٤:٢٦)، بەڵام ژنەکەی، ڕیققا، ئەویش نەزۆک بوو (پەیدابوون ٢١:٢٥). دیسان وا دەردەکەوت کە ئیبلیس سەردەکەوێت. بەڵام ئیسحاق نزای بۆ خودا کرد و خودا دوو منداڵی پێ بەخشین، عیسۆ و یاقوب.

٣. یاقوب (٢٠٠٧–١٨٦٠ پ.ز.). *بەڵێنی ڕزگاری* ئینجا بە یاقوب درا (پەیدابوون ١٣:٢٨-١٤)، بەڵام عیسۆ دەیویست بیکوژێت (پەیدابوون ٤١:٢٧). دیسان وا دەردەکەوت کە ئیبلیس سەرکەوتوو دەبێت. بەڵام خودی خودا بەڵێنی بە یاقوب دا کە لە هەر شوێنێک بێت دەیپارێزێت (پەیدابوون ١٥:٢٨).

٤. یەهودا. *بەڵێنی ڕزگاری* دواتر بە کوڕی یاقوب، یەهودا، درا (پەیدابوون ١٠:٤٩). خودا بەڵێنی دا کە پاشایەتی لە هۆزی یەهودا دوور ناکەوێتەوە تا ئەو کاتەی ڕزگارکەرەکە دێت. هەموو گەلان گوێڕایەڵی ئەو دەبن.

پ. ململانێ لە یاقوبەوە تا موسا

١. نەوەکانی یاقوب و یەهودا: ئیسرائیلییەکان

لە سەدەی ١٥ەوە تا سەدەی ١١ی پێش زایین، *بەڵێنی ڕزگاری* لەلایەن نەوەکانی یاقوب و یەهوداوە هەڵگیرا.

لەبەر ئەوەی ئیبلیس سەرکەوتوو نەبوو لە کوشتنی ئیبراهیم، ئیسحاق و یاقوب، ئێستا هێرشەکانی ئاراستەی ئیسرائیلییەکان کرد، نەوەکانی یاقوب. لە خاکی میسر ئیسرائیلییەکان بوون بە گەلێکی زۆر گەورە. لە کتێبی دەرچوونداد دەخوێنینەوە کە پاشای میسر فەرمانی دا هەموو منداڵە نێرینەکانی ئیسرائیلییەکان بکوژرێن (دەرچوون ١:٧-٢٢). وا دەردەکەوت کە ئیبلیس ئەم جارە *نەوە بەڵێندراوەکەی ژنەکە* لەناو دەبات. بەڵام خودا زۆرێک لە ئیسرائیلییەکانی پاراست. تەنانەت موسای لەناو کۆشکی پاشادا پاراست و دواتر بانگی کرد بۆ ئەوەی ئیسرائیلییەکان لە میسرەوە بەرەو خاکی بەڵێندراو ببات (دەرچوون ٣:١-١٢).

٢. موسا (١٥٢٧–١٤٠٧ پ.ز.)

لە کاتی گەشتی بیابان بەرەو خاکی بەڵێندراو، دەخوێنینەوە کە چۆن ئیسرائیلییەکان جار لە دوای جار دەکەوتنەوە ناو بتپەرستییەوە. گوێرەکەیەکی ئاڵتوونیان دروست کرد و پەرستیان (دەرچوون ٣٢:١-٦). خودا لە ئیسرائیل تووڕە بوو و ویستی هەموو گەلەکە لەناو ببات، جگە لە موسا (دەرچوون ٣٢:٧-١٠). دیسان وا دەردەکەوت کە ئیبلیس سەردەکەوێت. بەڵام موسا بۆ گەلە گوناهبارەکە نزای بۆ خودا کرد و خودا وەڵامی نزاکەی دایەوە (دەرچوون ٣٢:١١-١٤؛ پەیدابوون ٣٢:١٣).

ت. ململانێ لە موساوە تا داودی پاشا

١. داود (فەرمانڕەوایی کرد: ١٠١١–٩٧١ پ.ز.)

لە سەدەی ١١ی پێش زایین، *بەڵێنی ڕزگاری* لە ڕێگەی مەسیحی داهاتووەوە بە داودی پاشا درا. داود لە نەوەی یەهودا بوو. یەکەم پوختەی مێژوو ١٧:١١-١٤ بخوێنەوە، کە پێشبینییەکە دەربارەی مەسیح. خودا بەڵێنی دا کە پاشایەتی بە یەکێک لە کوڕەکانی داود ببەخشێت: عیسای مەسیح. ئەم پاشایە ماڵێک بۆ خودا بنیاد دەنێت: کڵێسا (بەراورد بکە بە دووەم کۆرنسۆس ٦:١٦؛ ئەفەسۆس ٢:١٩-٢٢؛ یەکەم نامەی پەترۆس ٢:٤-٩،٦-١٠). خودا بەڵێنی دا کە هەرگیز ڕێگە نادات تەختی عیسای مەسیح بەرزێت (ئیشایا ٩:٥-٦؛ مەتا ١٢:٢٨-٣٠؛ ئاشکراکردن ١٧:١٤؛ ١٩:١٦). خودا بەڵێنی دا کە ببێتە باوک بۆ عیسای مەسیح و عیسای مەسیحیش ببێتە کوڕ بۆ ئەو (زەبوور ٢:٧؛ عیبرانییەکان ١:٥). لە یەرمیا ٢٣:٥دا دەخوێنینەوە: «ڕۆژێک دێت، یەزدان دەفەرموێت، کە لقێکی ڕاستودروست لە بنەماڵەی داود دەڕوێنم، کە وەک پاشا بە دانایی فەرمانڕەوایی دەکات و لە خاکەکەدا دادپەروەری و ڕاستودروستی دەپارێزێت». لەبەر ئەوەی خودا هەموو ئەم بەڵێنانەی بە داودی پاشا دا، ئامانجی ئیبلیس ئەوە بوو کە داود لەلایەن دوژمنەکانییەوە بکوژرێت. سەرەتا شاولی پاشا دوو جار هەوڵی دا داود بە ڕم بکوژێت، بەڵام سەرکەوتوو نەبوو (یەکەم ساموئێل ١٨:١٠-١١). دواتر کوڕەکەی خۆی، ئەبشالۆم، و بەشێکی گەورەی گەلەکەی، ئیسرائیل، هەوڵیان دا بیکوژن (دووەم ساموئێل ١٥:١-١٩:٤٣). هەموو جارێک وا دەردەکەوت کە ئیبلیس ئەم ململانێیە دەباتەوە. بەڵام کتێبی پیرۆز فێرمان دەکات کە هیچ کەس ناتوانێت ڕێگە لە خودا بگرێت کە پلانەکەی جێبەجێ بکات (ئیشایا ١٤:٢٤،٢٧)!

ج. ململانێ لە داودەوە تا ئاحازی پاشا

١. یۆئاش (فەرمانڕەوایی کرد: ٨٣٥–٧٩٧ پ.ز.)

لە سەدەی ١٠ەوە تا سەدەی ٦ی پێش زایین، *بەڵێنی ڕزگاری* لە ڕێگەی مەسیحی داهاتووەوە لەلایەن پاشاکانی شانشینی باشووری یەهوداوە هەڵگیرا. پاشاکانی شانشینی باکوور، ئیسرائیل، جار لە دوای جار دژی شانشینی باشووری یەهودا دەجەنگان. عەتەلیا، کچە بێخوداکەی ئەحابی پاشای کۆچکردووی شانشینی باکوور، فەرمانی دا هەموو شازادەکانی شانشینی باشوور بکوژرێن! وا دەردەکەوت کە ئیبلیس بەمە زنجیرەی نەوەی مەسیح و لەگەڵیدا *بەڵێنی ڕزگاری* پچڕاندبوو. بەڵام دیسان خودای هەمووشتبەدەستمان ڕێگەی لێ گرت و وای کرد ئەم پلانە شکست بهێنێت. یەهۆشەبەع یۆئاشی ڕزگار کرد، کە کوڕی براکەی بوو، ئەحەزیای پاشای کۆچکردوو. یۆئاش ٦ ساڵ لە پەرستگاکەدا شاردرایەوە تا بوو بە پاشا (دووەم پاشایان ١١:١-٣).

٢. ئاحاز (فەرمانڕەوایی کرد: ٧٣٤–٧٢٧ پ.ز.)

دواتر شانشینی باکووری ئیسرائیل لەگەڵ ئارام هاوپەیمانییەکی بەست بۆ لەناوبردنی شانشینی باشووری یەهودا (دووەم پاشایان ١٦:٥). وا دەردەکەوت کە گەلانی دەوروبەر گەلی خودا لەناو دەبەن و ئیبلیس سەردەکەوێت. بەڵام ئیشایا پێغەمبەر بە ئاحازی پاشای یەهودای وت: «لەبەر ئەوە پەروەردگار خۆی نیشانەیەکتان پێ دەدات: ژنە گەنجەکە سکی پڕە، بەم زووانە کوڕێکی دەبێت و ناوی دەنێت ئیمانوئێل» (ئیشایا ٧:١٤). خودا بەڵێنی دا کە بارودۆخەکانی مێژوو هەرچەند قورس بن، هیچ کەس ناتوانێت ڕێگە لە هاتنی ڕزگارکەر بگرێت! ڕزگارکەری داهاتوو ناوی دەنرێت «ئیمانوئێل»، کە واتای «خودا لەگەڵمانە» (مەتا ١:٢٣). کتێبی پیرۆز فێرمان دەکات کە هیچ نەتەوەیەک و هیچ سەرکردەیەکی سیاسی ناتوانێت لە جێبەجێکردنی پلانەکەیدا ڕێگری لە خودا بکات!

چ. ململانێ لە ئاحازەوە تا ئەستێر

ئەحشوێرۆش (خشایارشای یەکەم) (فەرمانڕەوایی کرد: ٤٨٦–٤٦٥ پ.ز.)

لە سەدەی ٥ی پێش زایین (دوای دوورخرانەوە)، جوولەکەکان لە هەموو شوێنێکی ئیمپراتۆریەتی ماد و فارس بڵاو ببوونەوە.

پیاوێکی خراپ، هامان، ڕقی لە جوولەکەکان بوو و بە فێڵ ئەحشوێرۆشی پاشای هاندا فەرمانێک دەربکات کە فەرمان بە هەموو خەڵک بدات جوولەکەکان لە یەک ڕۆژدا لەناو ببەن. لە ڕێگەی پەیکە خێراکانەوە نامە بۆ هەموو هەرێمەکان نێردران، کە تێیاندا هاتبوو کە لە ڕۆژی ١٣ی مانگی ١٢دا هەموو جوولەکەکان، لە منداڵەوە تا پیر، پیاو و ژن، بکوژرێن و هەموو سامانەکانیان لێ بسەنرێتەوە (ئەستێر ٣:١٣). هەموو جوولەکەکان هەڕەشەی لەناوچوونیان لەسەر بوو. ئەگەر پلانە فێڵبازانەکەی هامان سەرکەوتوو بوایە، ئیبلیس سەردەکەوت. ئەو کاتە پلانی ڕزگاریی خودا هەرگیز نەدەبوو بە ڕاستی. بەڵام خودا ئەستێری جوولەکەی بەکارهێنا، کە بووە ژنی ئەحشوێرۆش، بۆ ئەوەی پلانەکەی هامان پووچەڵ بکاتەوە. ئیبلیس دیسان شکستی خوارد!

ح. ململانێ لە ئەستێرەوە تا بێتلەحم

١. ئاشکراکردن ١٢:٤-٥: «ئەژدیها» و «ژنەکە»

لەم ململانێیەدا لەنێوان ئیبلیس و عیسای مەسیحدا بە درێژایی سەدەکان، ئەوە عیسای مەسیح بوو کە سەرکەوت! ئەم ململانێیە بە درێژایی هەموو مێژووی پەیمانی کۆن، لە پەیمانی نوێدا لە دوو بەندا باس کراوە: «ئەژدیهاکە لەبەردەم ئەو ژنەدا وەستا کە خەریک بوو منداڵەکەی ببێت، بۆ ئەوەی هەر کە منداڵەکەی بوو، قووتی بدات. بەڵام کاتێک منداڵەکەی بوو، کوڕێک کە هەموو گەلان بە گۆچانێکی ئاسنین شوانایەتی دەکات، یەکسەر بردرایە لای خودا و تەختەکەی.» (ئاشکراکردن ١٢:٤-٥). «ژنەکە» هێمای گەلی خودایە لە ماوەی پەیمانی کۆندا. ئەو منداڵە بەڵێندراوەکە، مەسیح، دەهێنێتە دنیاوە (یۆحەنا ٢٢:٤). «ئەژدیها» هێمای ئیبلیسە (ئاشکراکردن ٩:١٢). و «کوڕەکە» هێمای مەسیحە، عیسای مەسیح. بە درێژایی هەموو مێژووی پەیمانی کۆن، ئیبلیس هەوڵی دا ڕێگە بگرێت لە لەدایکبوونی مەسیحی بەڵێندراو! بەڵام خودا وای کرد کە پلانەکەی خۆی شکست نەهێنێت (ئیشایا ١٤:٢٤،٢٧)!

٢. یوسف و مریەم

لە کۆتاییدا *بەڵێنی ڕزگاری* لە ڕێگەی مەسیحی داهاتووەوە بە مریەم و یوسف درا. کاتێک سەرئەنجام ئەو کاتە هات کە ڕزگارکەر، مەسیح، لەدایک ببێت، «ئەژدیهاکە» چەند هەوڵێکی کۆتایی دا بۆ کوشتنی ئەم ڕزگارکەرە. هێرۆدسی پاشای ڕۆمانی (٣٧-٤ پ.ز.) ترسا کاتێک لە پیاوە داناکانی ڕۆژهەڵاتەوە بیستی کە ڕزگارکەرەکە لەدایک بووە. دەترسا ئەم پاشا-مەسیحە شانشینە زەمینییەکەی لێ بسەنێتەوە. لەبەر ئەوە فەرمانی دا هەموو منداڵانی تەمەن ٠ تا ٢ ساڵ لە بێتلەحم و دەوروبەری بکوژرێن (مەتا ١٦:٢). دیسان وا دەردەکەوت کە ئیبلیس لە ڕێگەی ئەم پلانەی هێرۆدسەوە سەرکەوتوو دەبێت. بەڵام بڕیار و پلانی هەتاهەتایی خودا ڕێگەی لێ ناگیرێت! خودا فریشتەیەکی بە شەو نارد و بە یوسفی وت کە دەبێت هەڵبێن بۆ میسر. لەوێ مانەوە تا هێرۆدس مرد.

٣. عیسای مەسیح

کاتێک کاری ژیانی عیسا لەسەر زەوی دەستی پێ کرد، «ئەژدیهاکە» هەوڵی دا بە تاقیکردنەوە ملکەچی خۆی بکات (مەتا ٤:١-١١ بخوێنەوە). سەرەتا ئیبلیس هەوڵی دا عیسا هەڵبخەڵەتێنێت کە پشت بە خودا نەبەستێت، بەڵکو بە خۆی، بۆ ئەوەی بەم شێوەیە لە خودا سەربەخۆ بێت: ئایا نەیدەتوانی بە گۆڕینی بەرد بۆ نان، خۆی بەخێو بکات؟ دواتر ئیبلیس هەوڵی دا عیسا هەڵبخەڵەتێنێت کە پشت بە ئیبلیس ببەستێت و بە ڕێگایەکی خێرا و ئاسان پلانی خودا بەدی بهێنێت: ئایا نەیدەتوانی تەنها بە کرنۆشبردن بۆ ئیبلیس دەسەڵات بەسەر هەموو شانشینەکانی سەر زەویدا بەدەست بهێنێت؟ لە کۆتاییدا ئیبلیس هەوڵی دا عیسا بەرەو متمانەیەکی هەڵە بە خودا و گوێڕایەڵییەکی ڕۆحیی هەڵە بۆ وشەی خودا (کتێبی پیرۆز) ببات: ئایا نەیدەتوانی گوێڕایەڵی وشەی خودا بێت (کە لە دەقی خۆی دەرهێنرابوو) و خۆی لە بەرزایی پەرستگاکەوە فڕێ بداتە خوارەوە؟ بەڵام عیسای مەسیح بەسەر هەموو تاقیکردنەوەیەکی ئیبلیسدا زاڵ بوو و وەک درۆزنێک ئاشکرای کرد (یۆحەنا ٨:٤٤).

٤. بەڵێنەکە هاتە دی: عیسای مەسیح سەردەکەوێت!

لە کاتی کاری ڕزگاریی خۆی لەسەر زەوی، عیسا فریشتە کەوتووەکانی ئیبلیس (ڕۆحە پیسەکان) لە خەڵکی دەرکرد (مەتا ١٢:٢٨). و بە مردنی لەسەر خاچ، عیسا دەسەڵاتی ئیبلیس و ڕۆحە پیسەکانی بێچەک کرد و بەسەریاندا سەرکەوت (کۆلۆسی ٢:١٥). لە مردن هەستایەوە، بەرز بووەوە بۆ ئاسمان و لەسەر تەختی خودا دانیشت، کە ئێستا لەوێوە بە سەرکەوتوویی فەرمانڕەوایی دەکات!

بەم شێوەیە بەڵێنی ڕزگاری لە پەیدابوون ٣:١٥دا هاتە دی: نەوەیەکی ژنەکە سەری مارەکەی پان کردەوە: عیسای مەسیح بەسەر شەیتاندا سەرکەوت!